

HØRINGSUTKAST

Høringsutkast: Felles sti- og løypeplan, Hardangervidda – Del 1: Forslag til tiltak

Med utgangspunkt i handlingsprogrammet til
Regional plan for Hardangervidda
for å ivareta villrein og annet naturmangfold

15. JUNI 2025

Versjon: Høringsversjon, endret i tråd med vedtak i Hardangerviddarådet 15. mai (UU)

Høringsutkast: Felles sti- og løypeplan, Hardangervidda – Del 1: Forslag til tiltak

Tittel: Felles sti- og løypeplan, Hardangervidda

Type dokument: Regional temaplan

Eier/virksomhet: Hardangerviddarådet

Forfatter: Buskerud fylkeskommune

Høringsversjon vedtatt av: Hardangerviddarådet

Dato vedtatt: 15.05.2025

Saksnummer: 2025/9481

Fotograf: Lise-Berith Lian (forsidefoto)

Kartene er utformet av Sogn Naturforvaltning AS

Innhold

Innledning – formål og mål	4
Forslag til tiltak	7
1 Formidling	8
1.1 Informasjon og kommunikasjon	8
1.2 anbefalte innfallsporter.....	8
1.3 Anbefalte turruter og opplevelser	9
2 Sonering - kanalisering av ferdsel	9
2.1 Ferdsel til fots	9
2.2 Ferdsel på sykkel (sykling)	10
2.3 Ferdsel på ski (skitur, skigåing)	11
2.4 Ferdsel med hundespenn (hundekjøring).....	12
2.5 Ferdsel med kite (kiting)	13
3 Teltforbudssoner	15
3.1 Teltforbudssoner langs Kvenna	15
3.2 Teltforbudssoner under villreinjakt	16
4 Ferdselsforbud i kalvingsområder	17
5 Restaureringstiltak	18
5.1.1 Torehytten-pakka (fase 1)	19
5.1.2 Hellevassbu-pakka (fase 1)	19
5.1.3 Lågaros-pakka med alternativ (fase 1).....	20
5.1.4 Hadlaskard-pakka (fase 2)	21
5.1.5 Litlos-pakka (fase 2)	21
6 Supplerende tiltak med samme mål	22
7 Samarbeid om gjennomføring av tiltak	23
7.1 Forventninger til fylkeskommunene.....	23
7.2 Forventninger til kommunene	23
7.2.1 Helhetlig vurdering i kommunal planlegging	23
7.2.2 Bestemmelser om ferdsel i kommuneplanens arealdel (§ 11-11 nr 6)	24
7.2.3 Supplerende tiltak i kommunene	25
7.3 Forventninger til vernemyndighetene	26
7.4 Forventninger om samarbeid med grunneiere, rettighetshavere og andre samfunnsaktører	26
7.5 Forventninger om en ny §22 i naturmangfoldloven	27
8 Samlet oversikt over prioriterte tiltak	28

Eksterne vedlegg til høringsforslaget

Forslaget til plan (del 1 – dette dokumentet) må ses i sammenheng med tilhørende vedlegg:

- Del 2: Bakgrunnsinformasjon og vurderinger, Høringsforslag: Felles sti- og løypeplan, Hardangervidda (juni 2025)
- Kart:
 - Storformat (A3-A0):
 - Oversiktskart kap 2.3 skiløyper
 - Oversiktskart kap 2.5 kiting
 - Oversiktskart kap 2.5 kiting med detaljer
 - Oversiktskart kap 5 restaureringstiltak barmark
 - Enkle kart (fra i rapporten):
 - Enkelt kart kap 2.3 skiløyper
 - Enkelt kart kap 2.5 kiting
 - Enkelt kart kap 5 restaureringstiltak
 - Detaljkart (fra rapporten):
 - Detaljkart kiting kap 2.5 Dagali
 - Detaljkart kiting kap 2.5 Finse
 - Detaljkart kiting kap 2.5 Haukeli
 - Detaljkart kiting kap 2.5 rv7
 - Detaljkart kiting kap 2.5 Vegglifjell
 - Detaljkart padling kap 3.1 Kvenna

Høringsfrist: 15. oktober 2025

Høringsinnspill sendes til:

Hardangerviddarådet v/ Buskerud fylkeskommune: post@bfk.no

Kontaktperson:

Lise-Berith Lian, sekretær Hardangerviddarådet, Buskerud fylkeskommune, liseberitl@bfk.no, tlf 99634732

Innledning – formål og mål

Felles sti- og løypeplan for Hardangervidda er forankret i handlingsprogrammet til Regional plan for Hardangervidda (2021-2024). Hardangerviddarådet er prosjekteier og styringsgruppe og skal vedta temaplanen til slutt. Hardangerviddarådet består av ordførerne fra de åtte kommunene (Hol, Nore og Uvdal, Rollag, Tinn, Vinje, Ullensvang, Eidfjord og Ulvik), to politikere fra hver fylkeskommunene (Vestland, Telemark og Buskerud), én representant fra hver av de tre statsforvalterne (Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Vestfold og Telemark og Vestland), samt lederen av Villreinnemnda. Hardangerviddarådet har etablert en administrativ gruppe med representanter fra alle partene som forbereder saker til Hardangerviddarådet. Arbeidet i den administrative gruppa koordineres av sekretariatet til Hardangerviddarådet. Sekretariatet består av en administrativt ansatt fra hver av de tre fylkeskommunene.

Felles sti- og løypeplan er en regional temaplan som legger grunnlag for videre samarbeid om å styre friluftslivsferdsel på Hardangervidda. Den er det første steget i en mer helhetlig forvaltning av friluftslivsferdsel både innenfor og utenfor verneområdene, og vurderes i en helhet opp mot annen ferdsel på vidda. I den grad tiltakene må følges opp av juridisk bindende vedtak for å kunne gjennomføres, må dette ivaretas av de som har hjemmelsgrunnlaget. I denne sammenheng er det kommunene og vernemyndighetene som sitter på de viktigste juridiske virkemidlene.

Formål med arbeidet

«Felles sti- og løypeplan har som formål å bedre villreinens mulighet til å benytte de ulike funksjonsområdene (sommer-, vinter- og kalvingsområder) innenfor leveområdet, og mulighet til trekk innad og mellom funksjonsområdene.

Planen skal foreslå tiltak som kan redusere negative effekter av menneskelig ferdsel på villreinens arealbruk og trekkmuligheter. Innenfor rammene av hva som er forsvarlig av hensyn til villrein, kan det legges til rette for reiseliv og friluftsliv.»

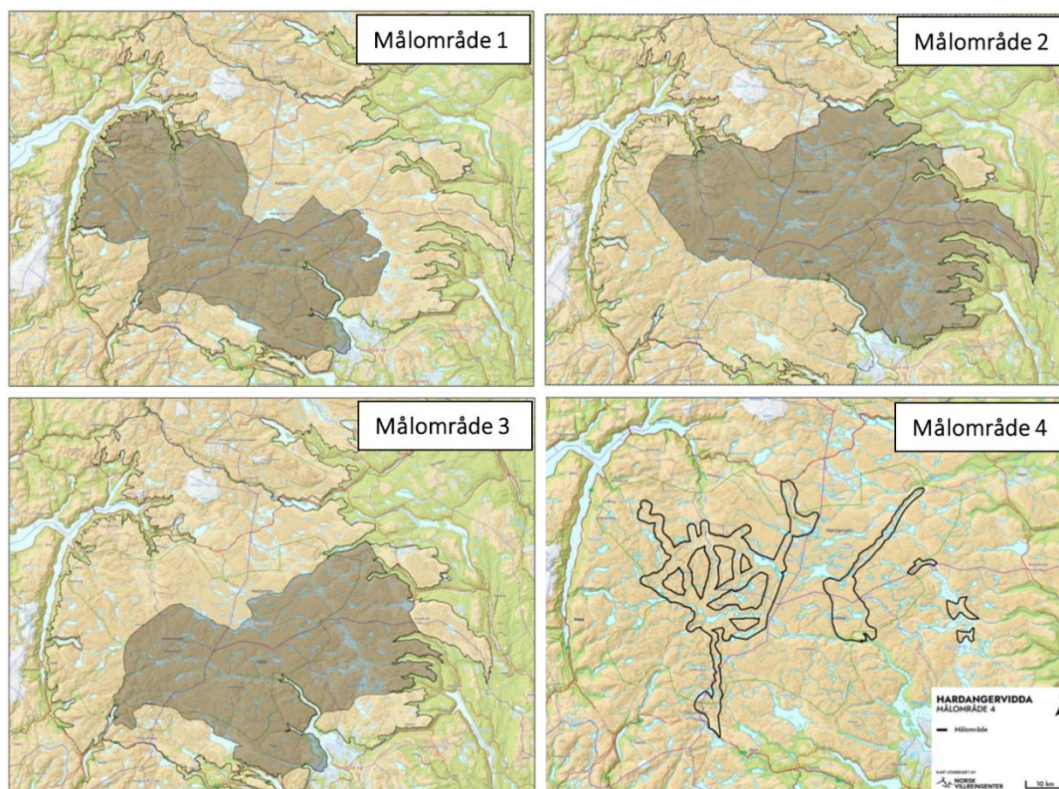
Formålet med felles sti- og løypeplan, Hardangervidda, vedtatt i
Program for regional temaplan, Felles sti- og løypeplan for Hardangervidda

Kunnskapsgrunnlag, mål og strategier

Det er gjennomført sårbarhetsvurderinger for villrein på Hardangervidda gjennom arbeidet med klassifisering etter kvalitetsnorm for villrein¹. Funksjonsområder og fokusområdene² har vært utgangspunkt for målene som er satt i denne temaplanen, og målene for villrein samsvarer med det innledende arbeidet med forslag til tiltaksplan³ (mer om dette i vedlegg, Del 2: Bakgrunnsinformasjon og vurderinger). Mål og strategier ble vedtatt av Hardangerviddarådet 11.04.2023.

Villrein

- 1) Bedre villreinens tilgang til gode kalvings- og oppvekstområder, samt sommerbeiter i nordvest
- 2) Sikre høst- og vinterbeiter på nord- og østvidda med tangene østover
- 3) Ivareta de urørte områdene som villreinen bruker i dag på en slik måte at ferdsel og forstyrrelser ikke øker og forringer området
- 4) Ivareta funksjonaliteten i trekk mellom ulike sesongbeiter gjennom året, som tar høyde for variasjoner i populasjons- og klimatiske forhold mellom år og over tid

Figur 1: Kart over målområde 1-4 for villrein. Kart: Geodata og Norsk villreinsenter, hentet fra Rapport - Utkast til tiltaksplan for Hardangervidda villreinområde, Statsforvalteren i Oslo og Viken, 2023

¹ NINA-rapport 2125, Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022 <https://brage.nina.no/nina-xmliui/handle/11250/2991315>

² Fokusområder og funksjonsområder, kartfortellinga fokusområdene og funksjonsområdene i de nasjonale villreinområdene <https://storymaps.arcgis.com/stories/a362b8abc56844c89ecd31ba38a111e7> (10. mars 2023)

³ Statsforvalteren i Oslo og Viken (nå Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus) 2023, Utkast til tiltaksplan for Hardangervidda villreinområde <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/miljo-og-klima/naturmangfold/tiltaksplan-villrein-hardangervidda/utkast-til-tiltaksplan-for-hardangervidda-villreinomrade-levert/>

Annet naturmangfold

- 5) Ivareta leve- og hekkeområder til sårbare arter og unngå skadelig ferdsel og forstyrrelse

Friluftsliv

- 6) Tilrettelegge for allsidig friluftsliv inkludert langturer, rundturer og dagsturer der ferdsel ikke er skadelig for villrein og annet naturmangfold

Friluftslivsbasert reiseliv

- 7) Gi forutsigbare rammer for verdiskaping som tar hensyn til sårbare arter og villreinens arealbehov

Strategier – hvordan skal vi nå målene?

- Profilere/formidle naturvennlig friluftsliv med klare anbefalinger for å legge til rette for at alle kan ta naturvennlig valg i planleggingsfasen og underveis på turen
- Kanalisere ferdsel gjennom tilrettelegging og informasjon
- Flytte turutgangspunkt til randområdene (for å redusere ferdsel på sentralvidda)
- Utarbeide soner for å styre ferdsel i tid og rom
- Legge vekt på formidling og opplæring der de besøkende tar valg
- Ta utgangspunkt i fokusområdene, men både se på tiltak i området og utenfor området, som kan være med på å løse utfordringene
- Kartlegge og foreslå strategiske virkemidler som støtter opp om foreslåtte tiltak

Mer om prosessen med å utarbeide felles sti- og løypeplan, hvordan arbeidet har vært organisert, og hvilke vurderinger som ligger til grunn for forslagene til tiltak, kan leses i del 2: Bakgrunnsinformasjon og vurderinger⁴.

⁴ Utkast Felles sti- og løypeplan Hardangervidda: Del 2 Bakgrunnsinformasjon og vurderinger, Hardangerviddarådet 2025

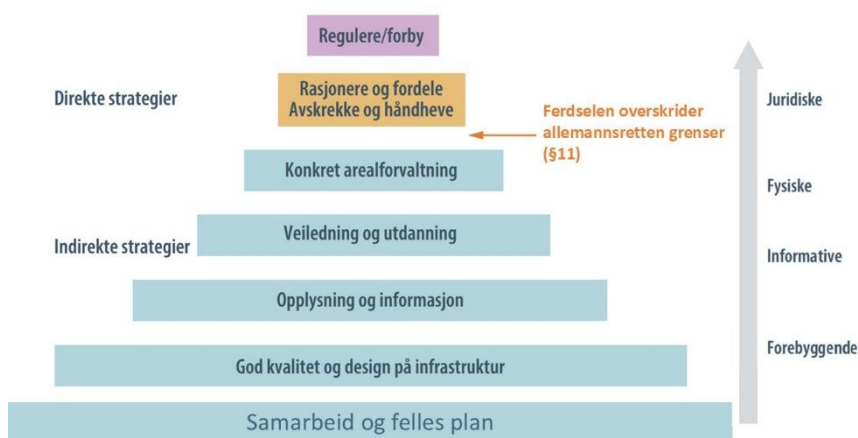
Forslag til tiltak

Ferdsel påvirker villreins arealbruk på Hardangervidda. Bakgrunn for vurderingene som ligger til grunn for forslagene til tiltak i denne planen er presentert i eget vedlegg, «Del 2: Bakgrunnsinformasjon og vurderinger, Høringsutkast: Felles sti- og løypeplan, Hardangervidda».

Hvis målet om en bærekraftig forvaltning av villreinen skal kunne nås, må forvaltningen rettes inn mot å endre ferdselsmønsteret på Hardangervidda. Målet er å styre ferdselen gjennom året til områder der ferdselen ikke er i konflikt med villrein, det vil si å forsterke segregering mellom villrein og ferdsel. NINA-rapport 1903⁵ foreslår dette gjennom en tredelt forvaltningsstrategi som bygger på tre forskjellige soner eller tuområder: Dagstursone, sone for langtur på merka rute, og sone for langtur utenfor merka sti. For ferdsel som ikke følger merka rute, må forvaltningen gi anbefalinger og informasjon og hvis det ikke gir effekt, eventuelt supplere med regulering av aktivitet, for å oppnå styring av ferdsel. Mellom sonene vil det kunne være barrierer som er så sterke at villreins arealbruk likevel blir fragmentert. For å bidra til at villreinen skal krysser barriere, kan forvaltningen bidra med avbøtende tiltak langs barrieren.

Forslag til tiltak faller inn under følgende kategorier:

1. **Tiltak for informasjon og kanalisering av ferdsel:** De fleste besøkende planlegger turen i god tid og følger planlagt infrastruktur (ruter og turisthytter). Ved bruk av «myke virkemidler» som god kvalitet og design på infrastruktur, god informasjon og veiledning og konkrete arealtiltak, skal det bli enklere for brukerne å ta bærekraftige valg når de ferdes i villrein fjell. Se kapittel 1-4.
2. **Restaureringstiltak:** Villmarksonen, kjerneområder for villrein (i NINA-rapport 1903 kalt for «sone for langtur utenfor merka sti»), foreslås økt i størrelse. Eksisterende infrastruktur må fjernes for å øke størrelsen på villmarksonen. Se kapittel 5.
3. **Supplerende tiltak:** Tiltak rettet mot friluftslivsferdsel, må følges opp med en streng linje i forhold til motorferdsel for å oppnå effekt i villreins arealbruk. Målet med tiltakene i punkt 1 og 2 er å redusere og få mer kontroll på ferdselen. Om fjerning av infrastruktur fører til «villferdsel» som overgår tålegrensene eller anbefalinger ikke bidrar til bedre kanalisering, må forvaltningen bidra med strengere tiltak for å regulere ferdsel for å ivareta villrein og/ eller annet naturmangfold, og tiltakene må følges opp av tiltak knyttet til annen ferdsel, spesielt motorferdsel. Se kapittel 6.
4. **Tiltak som bidrar til helhetlig forvaltning:** For å nå målene er det behov for samarbeid på tvers av geografiske grenser og forvaltningsnivåer. En samlet forvaltning må bidra med entydig informasjon til aktører og brukere for høyere måloppnåelse for villrein og annet naturmangfold. Se kapittel 7.

Figur 2: Forslag til tiltak følger virkemiddelpyramiden med samarbeid og felles plan som tiltakene bygger på. Forebyggende, informative og fysiske tiltak skal være prioritert før juridiske virkemidler tas i bruk.

⁵ NINA-rapport 1903: Villrein-ferdselsanalyser på Hardangervidda. Anbefalinger og tiltak (2021)

1 Formidling

1.1 Informasjon og kommunikasjon

Det kan ikke forventes at kunnskap om villrein er i basiskunnskap hos befolkningen, ei heller hos den gjennomsnittlige turisten på Hardangervidda. Mange er ukjente med hvor sårbar og truet arten er, og at menneskelig aktivitet i så stor grad påvirker villreinens levekår. Selv om effekten av den enkeltes ferdsel kan være liten, er den *samlede* effekten av ferdsel likevel stor. Informasjon om hvordan man skal ta hensyn, har vært lite tilgjengelig så langt.

Prioritering av budskapet i formidling og informasjon:

- Skape begeistring for villrein gjennom kunnskap om biologi, levesett og historie
- Hvorfor villreinen er sårbar
- Villreinhensyn - før tur og på tur
- Kunnskap om biologi, levesett og sårbarhet for andre fjellarter

Prioritering av kanaler til formidling og informasjon:

- Nettsider: ut.no, Visit Norway, turistinformasjon, villrein.no
- Besøkssentre – Eidfjord og Skinnarbu, i tillegg er det utredet besøkssenter på Rødberg og planlegges besøkssenter på Geilo
- Skoler i villreinkommuner
- Ved prioriterte innfallsporter
- På turisthytter

Forslag til tiltak:

- Samarbeid om formidling og informasjon med tydelig budskap, gjennom prioriterte kanaler/arena til prioriterte målgrupper
- Videreføre påbegynt formidlings- og informasjonsprosjekt i samarbeid med DNT med støtte fra Villreinfjellet som verdiskaper, Miljødirektoratet
- Samarbeid med DNT og Innovasjon Norge om informasjon på UT.no og Visit Norway
- Samle informasjon lett tilgjengelig på egen nettside for turister og besøkende om Hardangervidda (villreinområde)
- Bruke besøkssentrene aktivt til formidling og til å bygge opp et nettverk mellom turisthytter om formidling og utvikle formidlingsprosjekt som bidrar til å formidle det unike i et samspill for å formidle en helhet

1.2 Anbefalte innfallsporter

Anbefalte innfallsporter er innfallsporter som blir prioritert for å ta imot et større antall besøkende. De anbefalte innfallsportene bør tilrettelegges på en attraktiv måte med god informasjon og skilt, ha godt opparbeidet parkeringsplass og/ eller være et stoppested for kollektivtransport som bygge opp under anbefalte turruter og opplevelser.

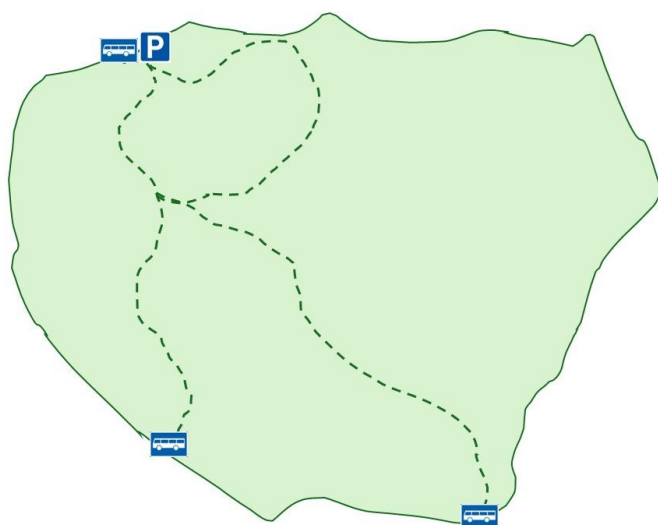
Forslag til tiltak:

- Velge ut anbefalte innfallsporter som tilrettelegges etter en utarbeidet mal
- Lage mal for tilrettelegging av anbefalte innfallsporter

1.3 Anbefalte turruter og opplevelser

Prinsipper for attraktive turruter og opplevelser:

- Anbefalte turruter skal plasseres slik at de i svært liten grad skaper forstyrrelser eller har svært lite skadepotensial for villrein og annet naturmangfold og/ eller lokalbefolkningens bruk av området.
- Anbefalte turruter og opplevelser skal bidra til lokal verdiskaping enten økonomisk, eller ved å kanalisere vekk fra områder i konflikt med lokale ønsker og behov, og/eller i konflikt med sårbar natur.
- Anbefalte turruter og opplevelser legges med utgangspunkt i anbefalte innfallsporter.
- Anbefalte turruter er rundturer som er lett tilgjengelige med bil og/eller kollektivtransport eller langturer som starter og slutter ved kollektivholdeplasser.

Figur 3: Prinsippskisse for anbefalte innfallsporter og turruter - Rundturer skal ha kollektivholdeplass og/ eller parkeringsplass, mens gjennomgående ruter skal starte og ende ved en kollektivholdeplass. Kollektivholdeplass kan erstattes med tilbud om shuttlebuss/ taxi

Forslag til tiltak:

- Igangsette mulighetsstudie med «konseptturer» på langs/ tvers og rundturer for ulike målgrupper med ulike attraksjoner innenfor rammene av denne temaplanen med utgangspunkt i anbefalte innfallsporter

2 Sonering - kanalisering av ferdsel

2.1 Ferdsel til fots

For tiltak som gjelder ferdsel til fots dekkes dette av tiltak under restaureringstiltak (kap 5), anbefalte innfallsporter (kap 1.2) og anbefalte turruter og opplevelser (kap 1.3).

2.2 Ferdsel på sykkel (sykling)

I verneforskriftene for Hardangervidda nasjonalpark heter det at «Sykling utafor godkjente traktorsleper og Tinnhølvegen er forbode.» (§ 4.5.1.c) Dette er et speilvendingsprinsipp i forhold til det generelle i friluftsløven, der sykling kan skje over alt i utmark på fjellet så lenge det skjer hensynsfullt og varsomt i utmark. Speilvendingsprinsippet innebærer at aktiviteten i utgangspunktet ikke er tillatt, men at det åpnes for slik ferdsel på bestemte områder. Elsykkel er ikke tillatt innenfor nasjonalparkens grenser. Elsykkel kan tillates etter søknad om kjøreløype på godkjente sleper. I tillegg er sykling på fjellveg/ anleggsveg tillatt så lenge ikke vegen er stengt for allmenn motorferdsel.

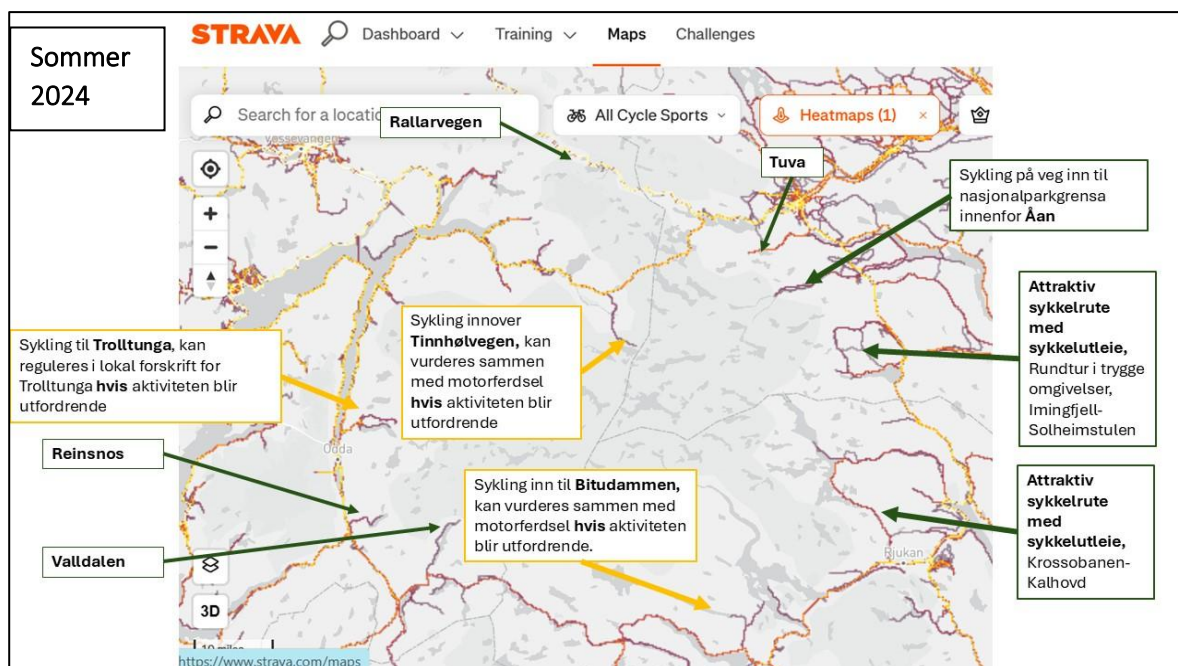
Det er ikke enkelt å finne kartet over godkjente sleper i dag, men det ser ut til å ha festet seg en kunnskap om at det ikke er tillatt med sykling på Hardangervidda, for Strava viser svært lite registrerte sykkelturner.

Tiltak:

- Speilvendingsprinsippet for sykling i nasjonalparken bør videreføres og vurderes utvidet til å gjelde landskapsvernområdene. Godkjente sleper for sykling i Hardangervidda nasjonalpark vurderes i arbeidet med rullering av verneforskrift og forvaltningsplan, men bør ikke utvides.
- Anbefalte sykkelruter: Kan tilrettelegge for sykling der det naturlig ligger til rette for det, med skilting av sykkelrute, hvis det ikke er i konflikt med villreinens arealbruk. Sykling i nasjonalt villreinområde utover dette bør begrenses.

Anbefalte sykkelruter:

- Rallarvegen
- Rundtur: Imingfjell-Solheimstulen-Jønndalen-Uvdal-Imingfjell
- Rundtur: Rjukan/ Krossobanen (for tiden stengt)-Kalhovd-Attrå-Rjukan, eller tur/ retur Kalhovd-Gvepseborg
- Tinnhølvegen
- Skurdalen-Tuva
- Seterdalen (inn til nasjonalparkgrensa innenfor Åan), Hestehovda og Dagalitangen
- Overvåke sykkelaktiviteten via årlig gjennomgang av Strava «All cycle Sport»

Figur 4: Strava heatmap, sommeren 2024, alle sykkelaktiviteter. Dagens sykling, grønn farge er innenfor tålegrensen, gul farge kan vurderes i tilknytning til annen regulering

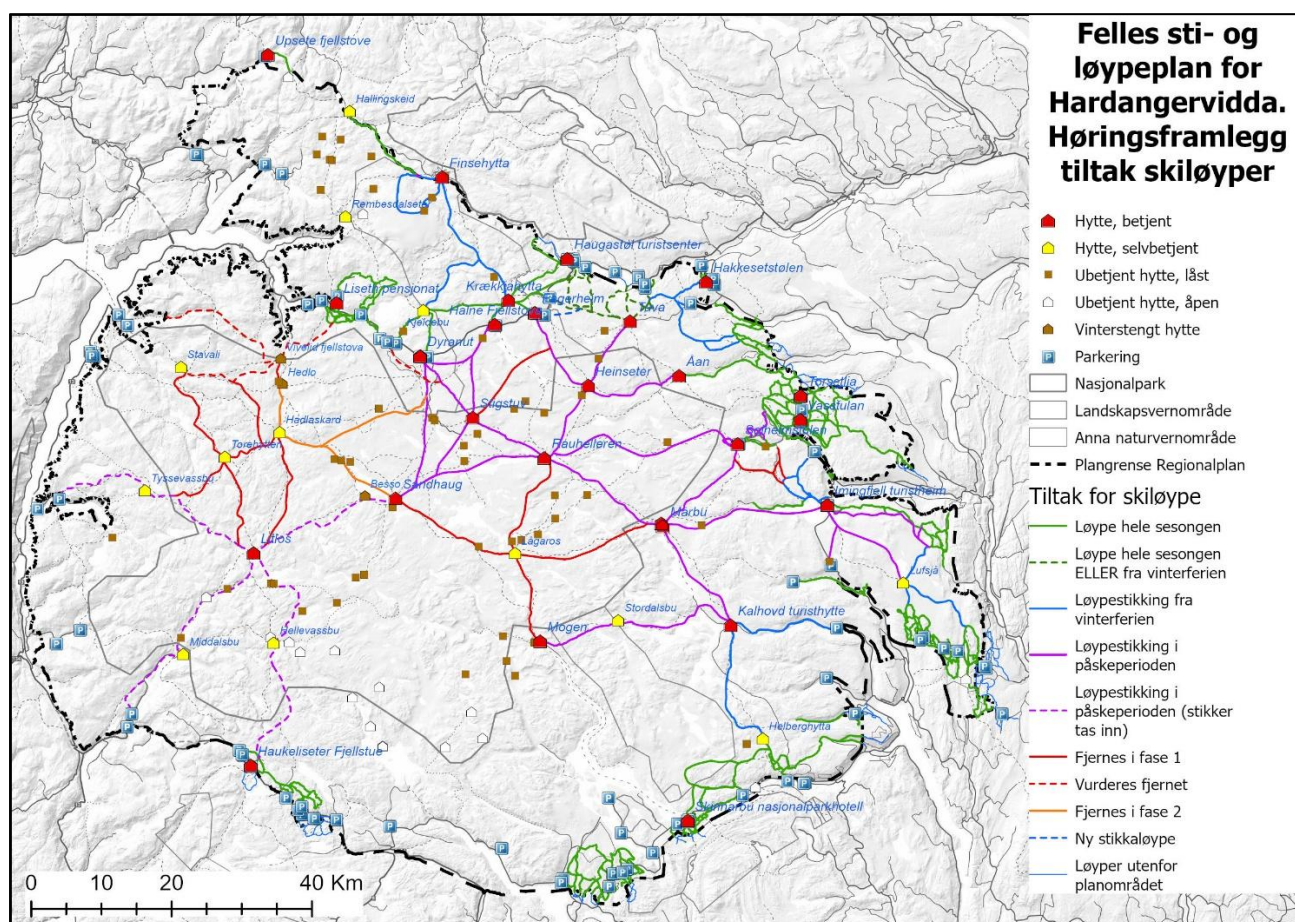
2.3 Ferdsel på ski (skitur, skigåing)

For å gi villrein tilstrekkelig med ro gjennom vinteren, foreslås det periodisering av skiløypenettet. Prinsipielt er det viktig at stikking ikke starter for tidlig på østvidda, og avsluttes så tidlig som mulig på vestvidda. På vestvidda må stikker tas inn, og det må formidles at rutene er lukket. I praksis er det nødvendig å se an været for det konkrete stikketidspunktet. "Påsken" defineres som to uker:

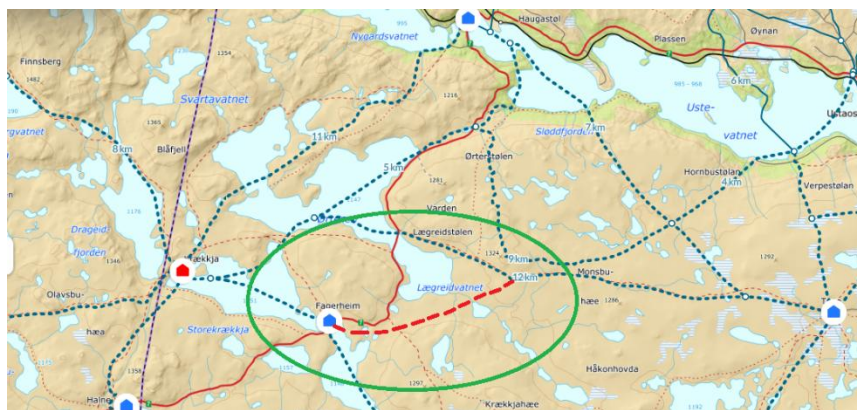
- Tidlig påske (ca mars): Påsken og uka etter
- Sen påske (ca april): Uka før og påsken

Forslag til tiltak:

- Preparerte skiløyper nær fritidsboligområder som ikke går inn i nasjonalt villreinområde, kan prepareres hele sesongen, dog ikke (uten dispensasjon) etter 1. mai når all motorferdsel i utmark på snødekt mark skal avsluttes (grønne linjer i kartet)
- Preparerte skiløyper og stikka løyper i utvalgte soner i ytterkanten av nasjonalt villreinområde kan av hensyn til vinterferieturismen, prepareres og/ eller stikkes (blå linjer i kartet)
- Stikka løyper i kjerneområdene kan bare stikkes i tilknytning til påsketurismen (gule linjer i kartet).
- Igangsetting av ferdselsundersøkelser på stikkaløyper sammen med motorisert ferdsel i utmark vinterstid for å vurdere i hvilken grad villreinens arealbruk påvirkes av ferdsel vinterstid.
- Ny løype fra Fagerheim til løypa mellom Lægreidstølen og Tuva godkjennes for preparering i den perioden som løypenettet ellers inn til Tuva godkjennes for (se eget kart med inntegnet løype).

Figur 5: Forslag til tiltak knyttet til løypenettet om vinteren med periodisering. Fjerning av løyper er knyttet til restaureringstiltak, se kap 5. I høringsmaterialet ligger også kart i stort format med flere detaljer.

Figur 6: Detaljer, forslag til ny løype fra Fagerheim sør for Rv7 og Lægreidvatnet og inn på løype mellom Lægreidstølen og Tuva.

2.4 Ferdsel med hundespenn (hundekjøring)

Hundekjøring med hundespenn kan kanaslieres ut fra speilvendingsprinsippet som innebærer at aktiviteten i utgangspunktet ikke er tillatt, men at det åpnes for slik ferdsel når eller hvor ferdselen ikke forventes å være i konflikt med villreinhensyn.

Det er noe usikkerhet knyttet til omfanget av hundekjøring. Det er ønske å få oversikt over de viktigste utgangspunktene for spesielt lokale, men også tilreisende hundekjørere med hundespenn. Det bør i tillegg vurderes en definisjon på hundekjøring og hundespenn i denne sammenhengen.

Forslag til tiltak:

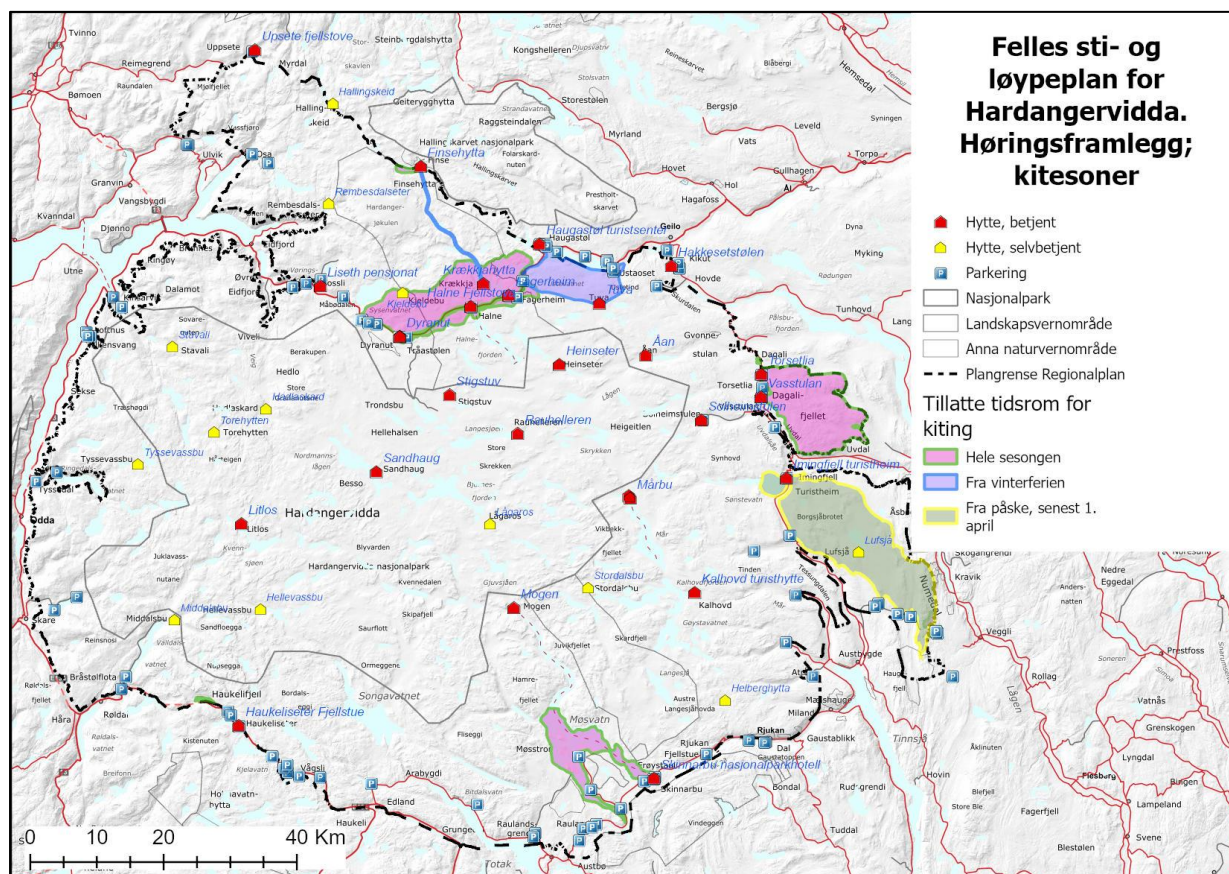
- Speilvendingsprinsippet for hundekjøring i nasjonalparken og landskapsvernområdene bør innføres på linje med sykling.
- Utenfor nasjonalparken kan kommunene regulere hundekjøring ved å vedta lokal forskrift etter § 15 i friluftsløven slik at hundekjøring følger stikkaløyper og/ eller motorferdselstraseer i den perioden de er tillatt å bruke. Grønne soner og løyper er tillatt å bruke hele sesongen. Se kart for løypepreparering.
- Barmarkskjøring med hundespenn kan gjennomføres på åpne fjellveger/ anleggsveger og i tillegg kan det søkes dispensasjon for barmarkskjøring på godkjente traktorsleper.

2.5 Ferdsel med kite (kiting)

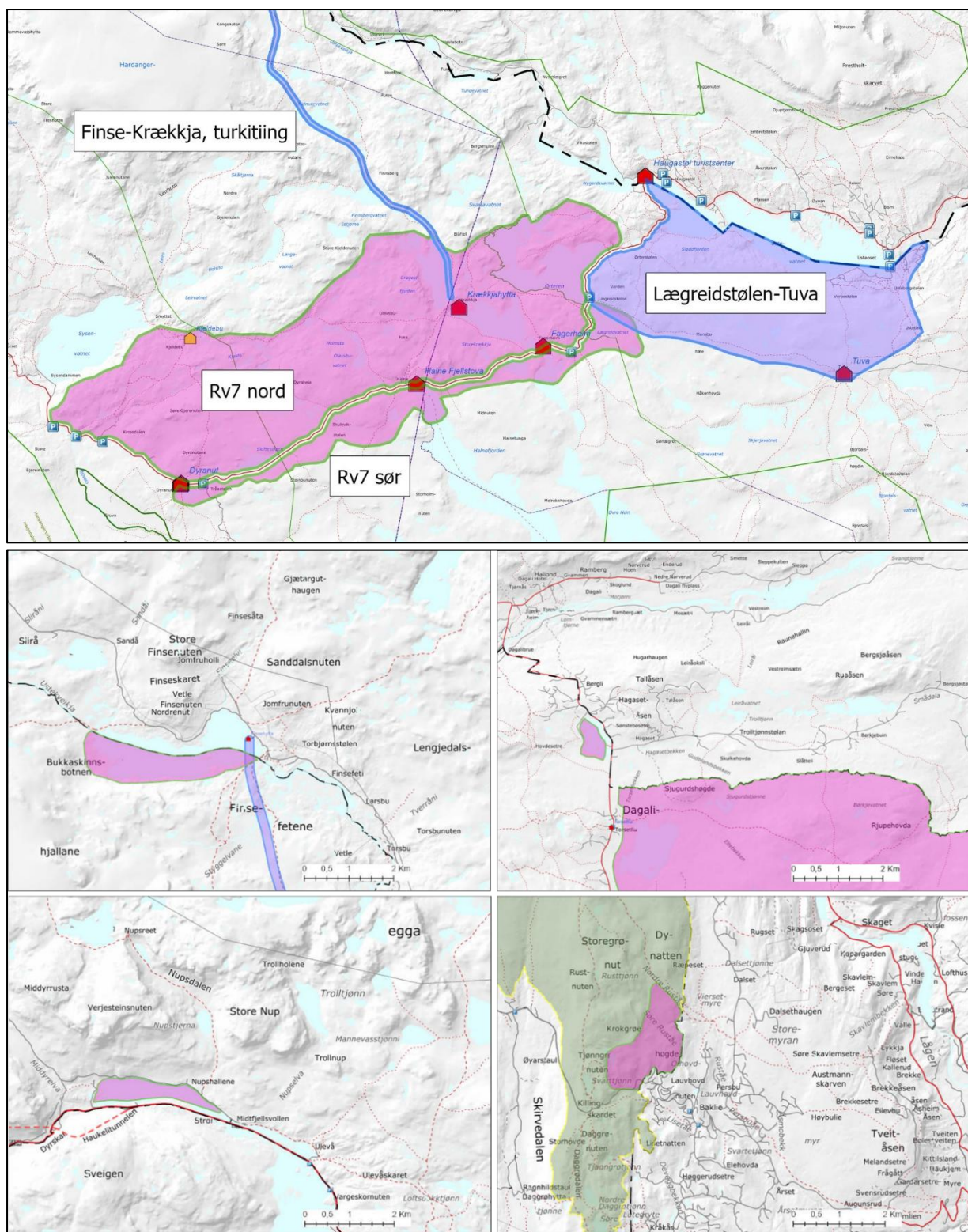
Kiting kan kanaliseres ut fra speilvendingsprinsippet som innebærer at aktiviteten i utgangspunktet ikke er tillatt, men at det åpnes for slik ferdsel når og hvor det ikke er i konflikt med villrein hensyn.

Forslag til tiltak:

- Speilvendingsprinsippet for kiting i nasjonalparken og landskapsvernområdene bør innføres på linje med sykling.
- Videre samarbeid med kitemiljøet om kitesoner er å foretrekke, men kitesoner kan ikke utvides mer enn vedlagte forslag før det eventuelt kommer mer erfaring med sonedeling av Hardangervidda gjennom vinteren. Det bør vurderes om det er enkelte påskeløyper som kan åpnes for kiting i stikkesesongen med maks avstand på 100 m fra stikkene.
- Kommunene kan regulere kiting ved å vedta lokal forskrift etter § 15 i friluftsløvsloven, dersom anbefalinger om kitesoner ikke er tilstrekkelig.
- Kiting tillatt hele sesongen på Møsvatn (og Totak hvis det er forsvarlig)

Figur 7: Forslag til soner hvor kiting anbefales av hensyn til villrein fordelt på områder der kiting kan anbefales hele sesongen, fra vinterferien og fra påske, basert på områder hvor hovedvekten av dagens kiting bør gjennomføres. For detaljer, se de neste kartene.

Figur 8: Øverst: Forslag til kitesone knyttet til rv7. Rosa område hele sesongen, blått område forslås anbefalt fra vinterferien. I midten til venstre (kun området innenfor plangrensen til Regional plan for Hardangervidda er markert): Forslag til anbefalt kitesone på Finsevatn i tillegg til turkiting langs stikka løype fra Finsehytta til Krækjia når denne blir stikket (fra vinterferien). I midten til høyre: Detaljer ved Dagalitangen. Anbefalt sone for kiting øst for fv 40 i tillegg til Ånevatnet vest for fv 40. Nede til høyre: Detaljer for forslag til anbefalt kitesone hele sesongen ovenfor alpinanlegget på Veggli fjell. Nede til venstre: Detaljer ved Ulevåvatnet, like nord for E134, i Ullensvang kommune.

3 Teltforbudssoner

3.1 Teltforbudssoner langs Kvenna

Padling på Kvenna har blitt populært og har de siste årene økt i antall padlere, blant annet fordi padling med packraft gjør det enklere å bære utstyret opp til Holmavatnet der turen gjerne starter. Det er sannsynligvis ikke selve padlingen eller fiskingen som er problemet, men opphold/overnatting på land som kan være mer forstyrrende for villrein, eksempelvis ved å sperre et trekk- eller vandringsområde⁶. Derfor forsøkes soner for teltforbud langs Kvenna, anbefalinger kan testes ut i første omgang.

Hjemmel:

Teltforbudssoner må forankres i overordnet kommunal planlegging (KPA) og/ eller i lokal forskrift etter § 15 i frilufsloven, eventuelt i verneforskrift/ forvaltningsplan for Hardangervidda nasjonalpark.

Kommunikasjon:

Det må aktivt kommuniseres at det er opprettet teltforbudssoner langs Kvenna av hensyn til villrein, og at disse ikke kun gjelder for padlere, men for alt opphold.

Fysiske tiltak eller beskrive teltforbudssoner ut fra arealer med stille eller rennende vann?

Det må vurderes om det er hensiktsmessig å beskrive teltforbudssoner ut fra hvor det er rennende og stille vann, om det må settes opp små markører i terrenget som ikke påvirker villreinens trekk eller det på annen måte blir tydelig hvor teltforbudssonene er plassert.

Forslag til tiltak:

- Vedta teltforbudssoner i trekkpassasjer med buffersone:
 - Kommunene Vinje og Ullensvang: Bestemmelser om ferdsel etter § 11-11 nr 6 i PBL og/ eller lokal forskrift etter § 15 i frilufsloven
 - Vernemyndigheter: Endring i forvaltningsplan og/ eller verneforskrift
- Informasjon og kart om teltforbudssoner: På nettsider, informasjonskart (til utskrift og utdeling), på innfallsport ved parkering i Valldalen, ved Holmavatn, på Litlos med beskrivelse ut fra overganger mellom stille og rennende vann.

Eventuelt supplerende tiltak:

- Padleforbud (og fritidsfiskeforbud) i trekkperioder

Figur 9: Kart fra Norsk villreinsenter med trekkpassasjer (<https://villrein.no/kvalitetsnorm/delnormtrehardangervidda/>). Padlerrute tegnet inn med blå strek.

⁶ Miljødirektoratet (2025) Forslag Høringsnotat – forslag om endringer i naturmangfoldloven

3.2 Teltforbudssoner under villreinjakt

§9 fjerde avsnitt i friluftsløven gir hjemmel til å regulere telting: For tidsrommet umiddelbart før og under villreinjakten kan departementet (delegert myndighet til Miljødirektoratet) på nærmere avgrenset høgfjellsområde forby eller regulere teltslåing som kan være til ulempe for villreinjakten.

Dagens teltforbudssoner er hjemlet i Forskrift om telt- og leirslåing innen Eidfjord, Ullensvang og Røldal statsallmenninger, Hordaland⁷. I tillegg til å oppgi koordinater for hvor telting er tillatt i Eidfjord, Ullensvang og Røldal statsallmenninger (§1), oppgir den hvor det ikke er tillatt å telte i Øvre Numedal statsallmenning (§2), men kartet er ikke gjengitt sammen med forskriften.

Målet med forskriften bør være at villreinen skal få frie passasjer i trekkorridorer og bør gjelde både jegere og andre friluftslivsutøvere. Det er behov for å vurdere dagens soner og revidere forskriften.

Forslag til tiltak:

- Revidere forskrift om teltforbudssoner før og under villreinjakta (§ 9 i friluftsløven)

⁷ <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/1987-11-06-897?q=forskrift%20telt%20villrein>

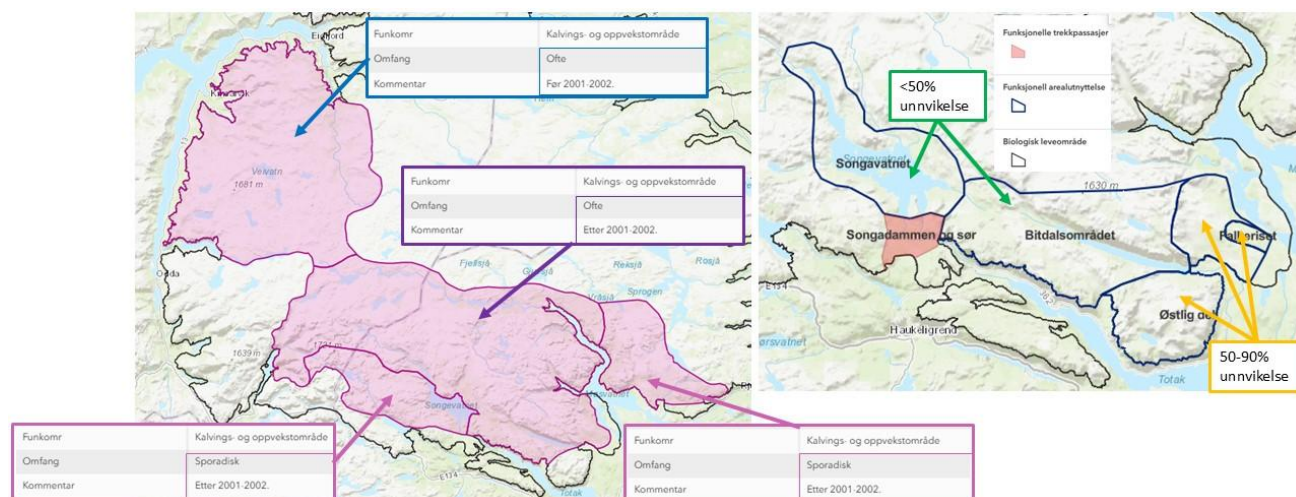
4 Ferdsselsforbud i kalvingsområder

Store deler av de områdene som i dag brukes til kalvings- og oppvekstområder, ligger utenfor nasjonalparken, og det er dermed kommunen som har hjemmel til å etablere ferdsselsforbud i kalvings- og oppvekstperioden. I hovedsak ligger dagens kalvingsområder i Vinje kommune, men også i Ullensvang og Tinn og i et historisk perspektiv, i Eidfjord. Ut fra kunnskapsgrunnlaget (se kart under) om funksjonsområder og fokusområder kan det i kommuneplanens arealdel opprettes et bestemmelsesområde og settes bestemmelser som regulerer ferdsel etter § 11-11 nr 6 i plan- og bygningsloven. Aktuelle tema å sette bestemmelser om:

- Holde fjellveger stengt i en lengre periode enn det retningslinjene i regional plan (§ 2.4) tilsier, f.eks. til 20. juni. Dette vil begrense tilgjengeligheten til områdene. Et alternativ kan være å sette innkjøring forbudt, med underskiltet «Kjøring til eiendommene tillatt».
- Begrense friluftslivsaktivitet som ferdsel til fots og på ski, spesielt gjelder det vårskitur/randonee-turer i denne delen av Vinje på denne tida av året.

Forslag til tiltak:

- Det etableres ferdsselsforbud for bestemte ferdsselsformer, på bestemte vegstrekninger og i bestemte områder av hensyn til kalving og oppvekst for villrein

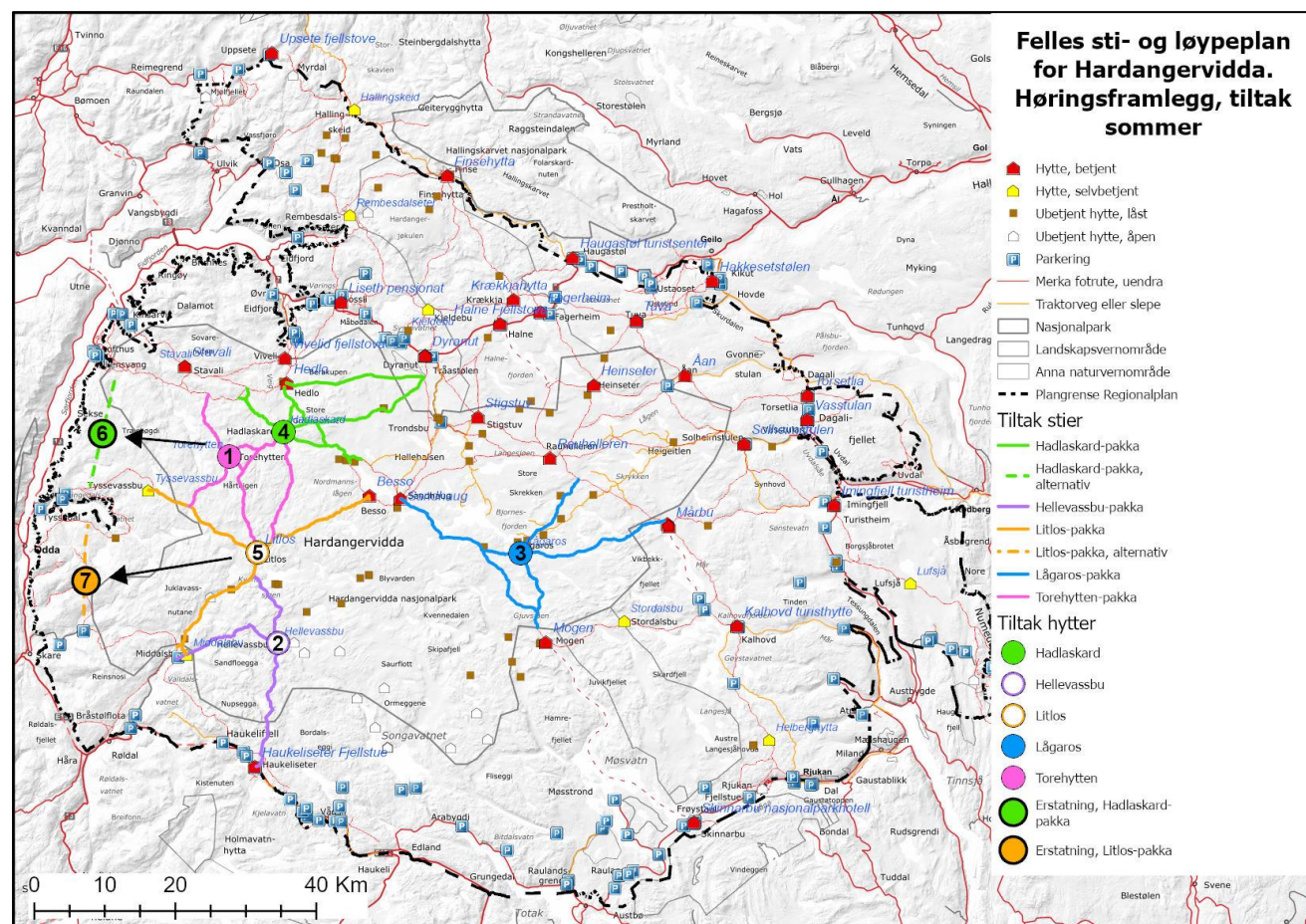

Figur 10: Kalvings- og oppvekstområder Hardangervidda, hvordan de har vært i bruk (blå før 2001-2002, rosa sporadisk etter 2001-2002 og lilla ofte etter 2001-2002) og til høyre fokusområder med arealunnavikelse (trekkpassasje ikke relevant for kalvingsperioden).

5 Restaureringstiltak

Målet med restaureringstiltakene som foreslås for barmarksesongen, er å bidra til en større fredelig sone, villmarkssonen, der ferdsel til fots reduseres sterkt i kalvings- og oppvekstperioden og over i sommerarbeidsperioden (1. mai-20. juni-20. august). Tiltakene er identiske med hva som ble foreslått i forslag til tiltaksplan (desember 2023), men er satt opp i en prioritert rekkefølge.

Det foreslås å starte med gjennomføring av de første tiltakene, fase 1 - pakkene knyttet til Torehytten, Hellevassbu og Lågaros, allerede i 2026, samtidig som planlegging kan starte av mer omfattende tiltak i fase 2 - pakkene knyttet til Hadlaskard og Litlos.

Figur 11: Kart som viser forslag til restaureringstiltak i barmarksesongen

For at tiltakene skal ha effekt, må det samtidig settes i gang andre tiltak knyttet til motorferdsel og annen friluftslivsferdsel:

- I nordvest må ferdsel med snøskuter begrenses slik at villreinen ikke skremmes sørover på sen vinteren (knyttes til Torehytten-pakka)
- Motorferdsel på Vegarhovdslepa må begrenses, spesielt i perioden før jakta (Lågaros-pakka)
- Aktiviteter som bidrar til ferdsel knyttet til fiske ved Gjuvsjøen må begrenses, slik som helikoptertransport, utleie av hytter og salg av fiskekort (knyttes til Lågaros-pakka)

5.1.1 Torehytten-pakka (fase 1)

Tiltakspakka (merket med 1 i kartet) består av følgende forslag:

1. Stenge Torehytten
2. Legge ned fotrutene inn til Torehytten og rundt Hårteigen
3. Legge ned fotrute mellom Hadlaskard og Litlos

Torehytten (<https://ut.no/hytte/10664/torehytten>) består av to bygninger med totalt 24 sengeplasser, hovedhytta og sikringshytta. Hytta er selvbetjent med matlager og ligger tett ved, og er et egnet turutgangspunkt for, Hårteigen. Fra hytta går det i tillegg fotruter til Hadlaskard, Litlos, Tyssevassbu og Stavali. Området rundt Hårteigen var tidligere viktig kalvingsområde, og området er svært mye mer næringsrikt for sommerbeite enn dagens kalvings-, oppvekst- og sommerbeiteområde sør for Kvenna.

Andre tiltak som må igangsettes for å kunne forvente effekt:

Motorferdselen i nordvest må begrenses på sen vinteren slik at villreinen ikke skremmes sørover.

Beskrivelse:

Arbeidet startes opp i 2026 og igangsettes som midlertidig i første omgang, det vil si at hytta stenges for overnatting, og at skilt og T-merker/ rødmerker og varder som viser hvor fotruta går, maskeres eller fjernes. Turisthytta og fotrutene fjernes fra UT.no, og Kartverket underrettes om stenging og nedlegging.

Det tas en ny vurdering etter 5 år. Da skal tiltak på motorferdsel være igangsatt.

Eventuelt supplerende tiltak:

- Teltforbudssoner i trekkpassasjer
- Revegetering av stier

5.1.2 Hellevassbu-pakka (fase 1)

Tiltakspakka (merket med 2 i kartet) består av følgende forslag:

1. Stenge Hellevassbu på sommeren
2. Legge ned fotrutene ut fra Hellevassbu

Hellevassbu (<https://ut.no/hytte/10636/hellevassbu>) består av 3 bygninger med totalt 24 sengeplasser, ei hovedhytte, ei sikringsbu og et skjul. Hytta er sentral i vestgående rute for å gå Hardangervidda på langs og videre til Setesdalsheiene, men det er også mulig å lenger vest, via Middalsbu. Strekningen Middalsbu-Haukeliseter er i det lengste laget (29,7 km) om sommeren og om vinteren er denne strekningen svært skredutsatt (<https://temakart.nve.no/tema/snoskredaktsomhet>).

Beskrivelse:

Arbeidet startes opp i 2026 og igangsettes som midlertidig i første omgang, det vil si at hytta stenges for overnatting, og at skilt og T-merker/ rødmerker og varder som viser hvor fotruta går, maskeres eller fjernes. Turisthytta og fotrutene fjernes fra UT.no, og Kartverket underrettes om stenging og nedlegging.

Det tas en ny vurdering etter 5 år. Da skal tiltak på motorferdsel være igangsatt.

Avbøtende tiltak for friluftsliv:

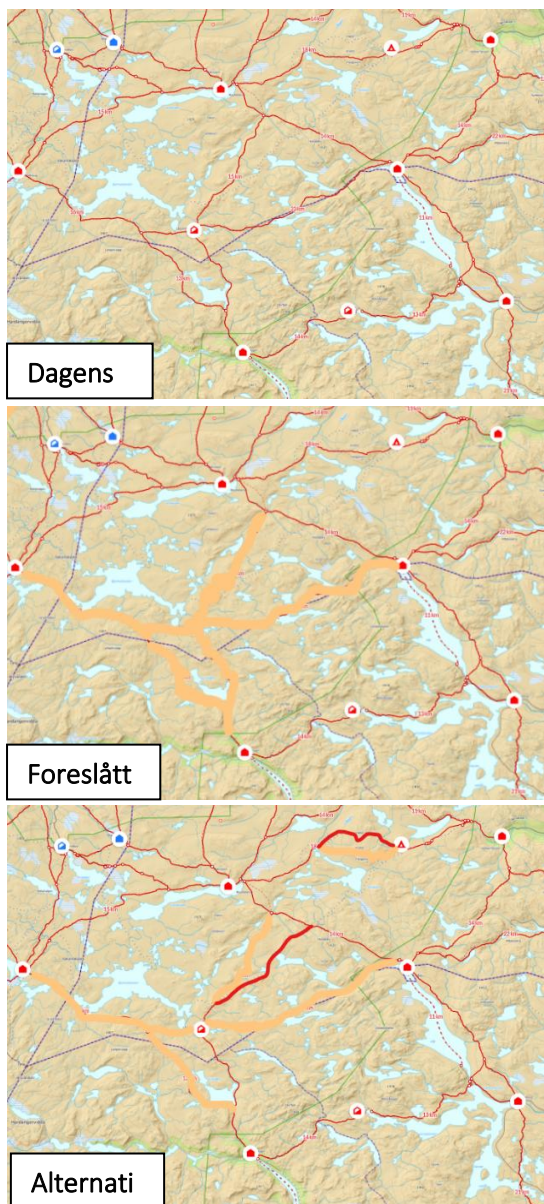
Bistand til prøveprosjekt med ordning for shuttlebuss fra Haukeliseter til Nupshallene så avstanden mellom Haukeliseter og Middalsbu ikke blir så lang. Dette vil forkorte turen til ca 22-23 km (ca 8 km kortere tur).

Hellevassbu kan være åpen på vinteren, spesielt tidlig på vinteren, og hvis reinen på sikt blir stående i nordvest.

Eventuelt supplerende tiltak:

- Teltforbudssoner i trekkpassasjer
- Revegetering av stier

5.1.3 Lågaros-pakka med alternativ (fase 1)

Figur 12: Kart hentet fra Ut.no. Øverst - dagens situasjon, midten - foreslått, nederst - alternativ med ikke å stenge hytta, men legge ned og legge om fotruter så de er mer i tråd med traktorslepene

Eventuelt supplerende tiltak:

- Teltforbudssoner i trekkpassasjer
- Revegetering av stier

Tiltakspakka (merket med 3 i kartet) består av følgende forslag:

1. Stenge Lågaros
2. Legge ned fotrutene ut fra Lågaros
3. Legge ned fotrutene nordover fra Gjuvsjåen/Hellegjuvet

Lågaros (<https://ut.no/hytte/101365/lagaros>) består av tre bygninger med totalt 38 sengeplasser, en hovedhytte, ei sikringsbu og et skjul. Hytta er selvbetjent med matlager og ligger i et nettverk av fotruter til Mogen, Sandhaug, Mårbu og Rauhellereen.

Alternativt forslag:

1. Legge ned fotrutene ut fra Lågaros til Mårbu og Sandhaug og vest for Gjuvsjåen
2. Legge om fotruta nordover slik at den følger Vegarhovdslepa og kommer inn på fotruta mellom Mårbu og Rauhellereen og betjener begge disse hyttene (Lågaros-Mårbu 27 km og Lågaros-Rauhellereen 28 km).

Andre tiltak som må igangsettes for å kunne forvente effekt:

Begrense ferdsel på Vegarhovdslepa og til Gjuvsjåen på barmark fram til jakta starter 20. august.

Beskrivelse:

Arbeidet startes opp i 2026 og igangsettes som midlertidig i første omgang, det vil si at hytta stenges for overnatting, og at skilt og T-merker/ rødmerker og varder som viser hvor fotruta går, maskeres eller fjernes. Turisthytta og fotrutene fjernes fra Ut.no, og Kartverket underrettes om stenging og nedlegging.

Det tas en ny vurdering etter 5 år. Da skal tiltak på motorferdsel være igangsatt.

Avbøtende tiltak Mogen, DNT Telemark:

- Mogen kan videreutvikles som basehytte

5.1.4 Hadlaskard-pakka (fase 2)

Tiltakspakka (merket med 4 i kartet) består av følgende forslag:

1. Stenge Hadlaskard
2. Legge ned fotruter inn til Hadlaskard
3. Legge ned fotruter fra Nybu og vestover til Hadlaskard og Hedlo

Hadlaskard (<https://ut.no/hytte/10767/hadlaskard-turisthytte>) består av x bygninger med totalt 49 sengeplasser, ei hovedhytte og ei sikringsbu. Hytta er svært sentralt på vestvidda i Veigdalen med fem fotruter ut fra hytta mot Hedlo, Stavali, Torehytten, Litlos, Besso/ Sandhaug og Nybu/ Dyranut.

Beskrivelse:

Avslutte leieforhold og legge ned turisthytta Hadlaskard. Legge ned fotruter inn til hytta og vest for Nybu. Planlagt oppstart i 2030. Turisthytte og fotruter fjernes fra UT.no. Kartverket underrettes om stenging og nedlegging.

Avbøtende tiltak for friluftsliv og DNT:

Planleggingsarbeidet startes opp i 2026 med sikte på å finne alternativ trasé og planlegge ny fotrute med tilhørende enkelt overnattingskonsept av flyttbare moduler helt vest, som binder området innenfor Lofthus sammen med området nord for Trolltunga. Punkt 6 i kartet.

Eventuelt supplerende tiltak:

- Teltforbudssoner i trekkpassasjer
- Revegetering av stier

5.1.5 Litlos-pakka (fase 2)

Tiltakspakka (merket med 5 i kartet) består av følgende forslag:

1. Legge ned Litlos (men la det stå igjen noe som selvbetjent hytte vinterstid)
2. Legge ned fotruter inn til Litlos

Litlos (<https://ut.no/hytte/10712/litlos>) består av flere bygninger med totalt 52 + 8 sengeplasser, ei hovedhytte og ei sikringsbu. Hytta er svært sentral på vestvidda med fire fotruter ut til seks andre hytter; Hellevassbu, Middalsbu, Tyssevassbu, Torehytten, Hadlaskard og Besso/ Sandhaug.

Når Hellevassbu stenger på sommeren, Torehytten og Hadlaskard legges ned og eventuelt Litlos må stenge på grunn av sen påske, vil det økonomiske grunnlaget for å drive betjent hytte være dårlig, og i en mellomfase kan det være aktuelt at betjeningsgraden legges om på Litlos slik at den blir selvbetjent.

Beskrivelse:

Planleggingsarbeidet startes opp i 2026, selve arbeidet har planlagt oppstart i 2030. Betjent turisthytte og fotrutene fjernes fra UT.no, mens selvbetjent hytte kan stå igjen. Kartverket underrettes om stenging og nedlegging av fotruter.

Avbøtende tiltak for friluftsliv og DNT:

I planleggingsarbeidet tas det sikte på å finne alternativ hytte i eksisterende bygg eller plassering til enkelt overnattingskonsept av flyttbare moduler ved eksisterende sti som merkes og skiltes mellom Trolltunga og Reinsnos. Punkt 7 i kartet.

Eventuelt supplerende tiltak:

- Teltforbudssoner i trekkpassasjer
- Revegetering av stier

6 Supplerende tiltak med samme mål

Målet med tiltakene i kapittel 1-5 er å redusere og få mer kontroll på friluftslivsferdselen. Om fjerning av infrastruktur fører til «villferdsel» som overgår tålegrensene, eller anbefalinger ikke bidrar til bedre kanalisering, må forvaltningen bidra med strengere tiltak for å regulere ferdsel for å ivareta villrein og/ eller annet naturmangfold.

For å oppnå effekt av tiltakene som foreslås i denne temaplanen, må det settes i gang tiltak på flere former for ferdsel enn den som er knyttet til turisthyttene, turrutene og UT.no. Ferdsel knyttet til motorferdsel (i hovedsak med snøskuter på snødekt mark og med helikopter i barmarksesongen), fritidsfiske (salg av fiskekort, utleie av hytter og tynningsfiske), jakt (f.eks jaktfredningssoner med mer) og beitebruk, må tas opp til vurdering. Forslag til tiltaksplan (des 2023) tar opp flere tiltak som kan settes i gang frivillig for å få bedre total effekt.

7 Samarbeid om gjennomføring av tiltak

7.1 Forventninger til fylkeskommunene

Tiltakene i denne temaplanen må gjennomføres koordinert og i et samarbeid. Fylkeskommunene har som regional planmyndighet, vedtatt Regional plan for Hardangervidda og koordinerer arbeidet med følge opp planen med handlingsprogram.

Fylkeskommunene har opprettet Hardangerviddarådet, som er et samarbeidsorgan for å følge opp den regionale planen med handlingsprogram, og skal bidra til god forankring. Hardangerviddarådet 2024-2027 ledes av Timo Knoch, ordfører i Eidfjord kommune, og nestleder er Benedikte Nes fra Telemark fylkeskommune. Alle de åtte kommunene og de tre fylkeskommunene er representert politisk i Hardangerviddarådet, og i tillegg deltar leder av Villreinemnda og representanter fra de tre statsforvalterne. Rådet skal bidra til forankring av samarbeidet om felles forvaltning av fjellområdet og drøfte og avklare aktuelle saker på tvers av kommunegrenser og forvaltningsnivå.

Administrativ gruppe er viktig for faglig erfaringsutveksling, implementering av regional plan i kommunene og for oppfølging av handlingsprogrammets prosjekter. Administrativ gruppe følger opp vedtak i rådet og forbereder saker til rådet. Arbeidet i administrativ gruppe ledes av sekretariatet fra fylkeskommunene, men alle partene har ansvar for å bringe opp saker til debatt.

Fylkeskommunenes oppgave er å koordinere oppfølgingen av denne temaplanen gjennom samarbeidet i Hardangerviddarådet og administrativ gruppe. Gjennomføring av tiltakene forutsetter også at fylkeskommunene har god kontakt med andre regionale og nasjonale aktører som blir berørt av tiltakene i denne temaplanen, og bistår kommunene i kontakten med lokale berørte aktører, hvis det er ønske om det.

Forslag til tiltak:

- Fylkeskommunene koordinere oppfølgingen av denne temaplanen gjennom samarbeidet i Hardangerviddarådet og administrativ gruppe
- Fylkeskommunene har god kontakt med andre regionale og nasjonale aktører som blir berørt av tiltakene i denne temaplanen, og bistår kommunene i kontakten med lokale berørte aktører, hvis det er ønske om det

7.2 Forventninger til kommunene

7.2.1 Helhetlig vurdering i kommunal planlegging

Kommunenes oppgave er å gjøre en helhetlig vurdering i kommunal planlegging, kommuneplanens samfunns- og arealdel står sentralt som grunnlag for videre saksbehandling, planlegging og samfunnsutvikling i kommunene. De fem strategiske områdene som ble presentert i Villreinmeldinga bør ligge som nasjonale føringer i vurderingene, spesielt aktuelt for denne temaplanen er det å trekke fram målretta restaurering av leveområdene til villreinen og villreinvennlig ferdsel. Regionale føringer i vurderingene er resultatene fra klassifisering etter kvalitetsnorm for villrein i Hardangervidda villreinområde, og målene som ble satt i forslag til tiltaksplan (desember 2023) som er identiske med villreinmålene i denne temaplanen.

I **samfunnsplanen** må det gjøres vurderinger som bygger på kunnskapsgrunnlaget knyttet til arbeidet med kvalitetsnorm for villrein, hva dette vil si for den enkelte kommune, hvilke påvirkningsfaktorer som bidrar til at tilstanden ble vurdert som dårlig og så sette mål for kommunens videre arbeid, både i videre planlegging og

hva det vil bety for samfunnet. Det er en fordel å vurdere strategier som skal ligge til grunn for videre behandling av saker slik som planvask og styring av ferdsel i tid og rom.

Bruk hensynssone (§ 11-8 c) kommuneplanens arealplan⁸

Hensynssoner i kommuneplanens arealdel skal legges til grunn for videre regulering, enkeltsaksbehandling og oppfølging, eventuelt med hjemmel i sektorlovverket, f.eks. motorferdselloven og friluftsløven. Hensynssoner skal vise viktige hensyn og interesser uavhengig av hvilket arealformål som gjelder i et område. Styring av ferdsel med henvisning til motorferdselloven, lokal motorferdselforskrift, friluftsløven, sti- og løypeplan og eventuell lokal forskrift for friluftsliv (§ 15 i friluftsløven), bør være en del av dette.

Kommunen kan vise områder med verdifullt naturmangfold som hensynssone med særlig hensyn til naturmiljø, **plan- og bygningsloven § 11-8 bokstav c første ledd**. Det må angis hva som er miljøinteressen i sonen. Til hensynssone naturmiljø (H560) er det kun mulig å lage **retningslinjer**.

I hensynssoner rundt nasjonalparker og landskapsvernområder (H580) kan det fastsettes **bestemmelser** om ferdsel for å hindre vesentlig forringelse av verneverdiene i verneområdet, **plan- og bygningsloven § 11-8 c andre ledd**.

Forslag til tiltak:

- Vurdere utfordringer og muligheter knyttet til ferdsel i villreinområder i planstrategi, kommuneplanens samfunnsdel (KPS) og kommuneplanens arealdel (KPA)
- Bruke hensynssone (PBL § 11-8 c, H560 eller H580) og fastsette retningslinjer og/ eller bestemmelser

7.2.2 Bestemmelser om ferdsel i kommuneplanens arealdel (§ 11-11 nr 6)

Til arealformål Landbruks-, natur- og friluftslivsformål samt reindrift (LNFR) (med underformål) i §11-7 kan det i nødvendig utstrekning gis bestemmelser om ferdsel i områder med spesielle vernehensyn, **plan- og bygningslovens § 11-11 nr 6**. Ferdslsregulering og begrensinger med hjemmel i § 11-11 nr. 6 bare kan begrunnes der det gjør seg gjeldende særlige vernehensyn, og der disse har større tyngde enn utøvelsen av den frie ferdselsretten i et avgrenset område. Tidsbegrensede tiltak i viktige kalvingsområder for villrein er ett av eksemplene på aktuelle hensyn som trekkes fram i departementets veileder, men fokusområder antas å være like aktuelt.

Aktuelle områder å bruke § 11-11 nr 6 til å sette bestemmelser om ferdsel:

- Vinje kommune: Bestemmelser om ferdsel i kalvingsområde for villrein
- Vinje og Ullensvang kommuner: Bestemmelser om teltforbudssoner i trekpassasjer langs Kvenna
- Tinn og Nore og Uvdal kommuner: Bestemmelser om kiting, skuterkjøring/ løypekjøring/ stikking av løyper i området med funksjonell trekpassasje og influensområdet ut på Lufsjåtangen knyttet til perioden når vegen over Imingfjell er stengt, gjelder også mens vegen til Småroi kan brøytes.

Forslag til tiltak:

- Kommunene bruker bestemmelser om ferdsel (PBL § 11-11 nr 6) der det er hensiktsmessig

⁸ Kilder: 1) Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Veileder Kommuneplanens arealdel (2021), 2) Miljødirektoratet, Klima- og miljøhensyn i arealplanlegging 3) Regional plan for Hardangervidda 2011-2025. Arbeidsnotat om planspørsmål – fra planprogrammets kap. 3.2 Tematiske problemstillinger.

7.2.3 Supplerende tiltak i kommunene

I hovedsak skal tiltakene forsøkes gjennomført gjennom frivillig samarbeid for å nå felles mål. Å få til en god dialog med DNT, turisthyttevertene, kiterne, hundekjørerene og flere er helt klart prioritert, men hvis det ikke oppnås enighet om 1) kunnskapsgrunnlag og/ eller 2) tiltak som kan bidra til å nå målet om mindre ferdsel i fokusområder av hensyn til villrein, kan det være behov for å regulere ferdsel juridisk. Slik det anbefales å behandle gjennom retningslinjer og bestemmelser knyttet til hensynssone i KPA.

Utenfor verneområdene er det kommunene som sitter på de viktigste virkemidlene til å styre friluftslivsferdselen. Om de grunnleggende tiltakene ikke kan gjennomføres gjennom frivillige ordninger, er det opp til kommunen å følge opp med å vedta **lokale forskrifter etter friluftslovens § 15** i tillegg til å **regulere motorferdsel i utmark** gjennom å sette vilkår i løyvebehandlingen. Motorferdsel i utmark regulerer i stor grad stikking av løyper (selv om det også kan stikkes med pulk og ski), maskinpreparering av løyper og nyttetransport til turisthytter.

Lokal forskrift etter § 15 i friluftsloven

En lokal forskrift etter friluftslovens § 15 er mer hensiktsmessig hvis det er ønske om en raskere og mer spesifikk regulering av aktivitet hvis det ikke kommer til enighet og aktiviteten i hovedsak ikke lar seg kanalisere slik som ferdsel til fots og på ski stort sett gjør. Denne paragrafen gir fleksibilitet til å innføre regler som kan tilpasses lokale forhold og behov, og kan enkelt endres over tid, basert på erfaringer og forskning. Spesielt i påvente av ny § 22 i naturmangfoldloven og/ eller endring av verneforskrifter, vil § 15 være mer fleksibel enn § 11-11 nr 6 i plan- og bygningsloven for å etablere, og over tid justere, soner for f.eks. kiting.

Ullensvang kommune har vedtatt lokal forskrift etter § 15 i friluftsloven for å regulere ferdsel og opphold ved Trolltunga og har god praksis som kan deles med andre kommuner. For å vedta en lokal forskrift etter § 15 i friluftsloven, må det innhentes samtykke fra grunneierne, forslaget må ut på høring og forskriften må vedtas av hver enkelt kommune. I etterkant er det viktig å informere allmennheten om atferdsreglene med informasjon, på nett og i terreng, og skilting.

Forslag til tiltak:

- Ta i bruk § 15 i friluftsloven for å regulere friluftsfferdsel gjennom lokal forskrift hvis ikke det lar seg gjøre å komme fram til frivillige løsninger med samfunnsaktører

Behandling av søknader om motorferdsel i utmark

Prosjektet kartlegging av motorferdsel i utmark på Hardangervidda viste at motorferdselen i liten grad er styrt i tid og rom av hensyn til villrein, og at det antas at motorferdselen påvirker villreinenes arealbruk, men det er ikke satt vilkår på en slik måte at dette lar seg analysere. Hvis tiltak i denne temaplanen skal få effekt, må den ses i sammenheng med motorferdsel i utmark.

Det forventes at kommunene forankrer styring av motorferdsel i utmark i overordnede kommunale planer og eventuelt i motorferdselsforskrift eller plan for motorferdsel i utmark (avhengig av om det vedtas ny lov om motorferdsel i utmark), slik at kommunene har hjemmel til å styre motorferdsel i tid og rom av hensyn til villrein på en slik måte at det styrker sannsynligheten for å oppnå effekt av tiltakene i denne temaplanen. Dette gjelder i hovedsak:

- Begrense sterkt motorferdsel i nordvest på vinteren når villreinen har trukket vestover, for å oppnå at reinen blir stående i nordvest og ikke skremmes sørover.

- Begrense ferdselen på Vegarhovdslepa utenom jaktperioden, spesielt i perioden når turisttrafikken er størst.
- Begrense og styre motorferdsel i tid og rom til turisthytter, private hytter/ setrer og i næring så langt det lar seg gjøre slik at de er sammenfallende med de tiltakene som igangsettes i denne temaplanen.
- Sette vilkår til løypestikking og løypekjøring slik at de følger opp rammene for dette i denne temaplanen.

Forslag til tiltak:

- **Sette vilkår ved løyvetildeling til motorferdsel i utmark som styrer motorferdselen i tid og rom av hensyn til villrein**

7.3 Forventninger til vernemyndighetene

Verneforskriftene utdyper hva som er tillatt eller ikke innenfor verneområdet, så som mengde og type av fasiliteter, aktiviteter, utstyr, transportform, oppholdstid, om organisert ferdsel er tillat. Sonering kan brukes for å angi steds- eller tidsspesifikk regulering (f. eks. med eller uten hund, utenfor hekketid mm). Regler for organisert ferdsel er oftest nedfelt i verneforskriften, og er derfor lettere å regulere enn uorganisert ferdsel.

På samme måte som kommunene legger grunnleggende vurderinger til grunn for en helhetlig forvaltning gjennom de overordnede kommunale planene, legger vernemyndighetene til grunn en slik vurdering når verneforskrifter og forvaltningsplaner revideres. Det er planlagt revisjonsarbeid for verneområdene på Hardangervidda, og det forventes at vernemyndighetene følger opp det som blir vedtatt i denne temaplanen, og at dette også legges til grunn i arbeidet med besøksstrategien. Det er viktig at vernemyndighetene både har de virkemidlene som skal til for å regulere ferdsel, og tar de i bruk, hvis ferdselen har en uakseptabel påvirkning på verneverdiene. Dette gjelder både friluftslivsferdsel og motorferdsel i utmark. Det er særlig viktig at restaureringstiltak barmark (kap 3.1) fase 1 følges opp med en gjennomgang av motorferdsel i utmark og igangsetting av tiltak slik at den totale ferdselen på sen vinteren reduseres.

Forslag til tiltak:

- **Verneforskrifter, forvaltningsplan og besøksstrategi rulleres slik at de er i tråd med vedtatt felles sti- og løypeplan**

7.4 Forventninger om samarbeid med grunneiere, rettighetshavere og andre samfunnsaktører

Det stilles forventninger til at turistforeningene, både DNT sentralt og de fem turistforeningene/ turlagene (DNT Oslo og omegn, DNT Drammen og omegn, DNT Telemark, Stavanger turistforening og Bergen og Hordaland turlag) samarbeider med forvaltningen om gjennomføring av tiltak. Tiltakene vil være med på å følge opp DNTs bærekraftstrategi (mål 8: DNTs hyttedrift og ruter skal ivareta hensynet til dyreliv og annen sårbar natur). Sammen skal det utarbeides prosjektplaner for gjennomføring som omfatter praktisk arbeid og økonomi knyttet til gjennomføring av tiltakene.

For å oppnå effekt av tiltakspakkene, må det settes i gang tiltak på flere områder enn de som er knyttet til turisthyttene, turrutene og UT.no, spesielt på ferdsel knyttet til fritidsfiske (salg av fiskekort og utleie av hytter) og motorferdsel (i hovedsak med snøskuter på snødekt mark og med helikopter i barmarksesongen). For å sikre at de andre tiltakene vurderes og igangsettes, brukes en midlertidig metode for stenging av turisthytter og nedlegging av turruter:

- Stenging av turisthytter: Hyttene stenges i 5 år ved å fjerne de fra UT.no og låse selve hytta med annen lås (av sikkerhetsmessige årsaker kan vi tillate at sikringsbuer er låst med DNT-nøkkel i en overgangsfase), det må utarbeides en egen kommunikasjonsplan for å sikre at brukere ikke feilaktig kommer til hyttene
- Legge ned fotruter: Skilt tas midlertidig ned eller pakkes inn så de ikke er synlige. Steiner med T-merke/ merkefarge snus og varder demonteres de første 500-1000 m av stien. Turruta fjernes på UT.no
- Kartverket underrettes om stenging og nedlegging i prøveperiode
- Når alle tiltak, også innen annen ferdsel, er gjennomført (innen perioden på 5 år), tas det en avgjørelse om endelig vedtak og eventuelle kompensasjoner i henhold til lovverk.

Det stilles forventninger til et godt samarbeid mellom grunneiere og rettighetshavere og forvaltningen som bidrar til å begrense og kanalisere ferdsel for å oppnå redusert ferdsel i de områdene der tiltak igangsettes.

De fleste private turisthyttene har allerede forkortet sesongen og prioritert åpningstider til de periodene hvor inntjeningen er størst. Tilbakemelding viser at inntjeningen er aller størst i skoleferien (20. juni-20. august) og rundt påsketider. I disse periodene blir friluftsliv og friluftslivsbasert næring prioritert. Det forventes at alle som driver utleie og turisthytter stenger turisthytter og utleiehytter i (forbindelse med) kalvingsperioden (1. mai-20. juni). Dette gjelder ikke hytter som ligger langs eller mindre enn 3 km fra infrastruktur som er åpen for motorferdsel i denne perioden, men det bør legges vekt på aktiviteter som følger løypestikking og soner for kiting og hundekjøring.

Forslag til tiltak:

- Samarbeid om å nå målene

7.5 Forventninger om en ny §22 i naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven har forvaltningsmål for alle arter, en generell aktsomhetsplikt og forvaltningsprinsipper som har til hensikt å beskytte artene og deres leveområder mer generelt. Selv om både friluftsloven, plan- og bygningsloven og motorferdselloven med flere kan benyttes til å regulere ferdsel, er hjemlene i disse lovene begrenset til å ivareta formålet i den enkelte lov, som til dels er knyttet til andre hensyn enn naturmangfold.

Adgangen til å regulere ferdsel av hensyn til arter (utenfor verneområder og for ikke-prioriterte arter) ligger i naturmangfoldloven § 22. Dagens § 22 gir adgang til å gi ferdselsreguleringer i utmark, men kun knyttet til bestemte former for ferdsel, ikke adgang til å regulere ferdsel generelt og er derfor ikke tilpasset dagens trusselbilde for villrein eller andre arter, hvor det kan være behov for å regulere ferdsel generelt.

Som et oppfølgingsprosjekt etter Villreinmeldinga, ba departementet Miljødirektoratet utarbeide forslag til endringer i regelverket. Miljødirektoratet har foreslått endringer i naturmangfoldloven § 22 som bygger på dagens bestemmelse, og med hjemmel til å kunne gi forskrifter som regulerer eller forbyr ferdsel, motorferdsel, ferdselsformer, arrangementer, bruk av drone og opphold i avgrensede områder når dette anses nødvendig for å hindre skade på naturlig viltlevende planter og dyr. En forskrift kan gjøres midlertidig eller permanent, og vil kunne fastsettes i avgrensede områder både i og utenfor verneområder. Myndigheten etter dagens § 22 er lagt til Kongen. Myndighet loven legger til Kongen kan delegeres videre og myndigheten etter nml § 22 er delegert til Miljødirektoratet, og dette foreslås videreført.

Forslag til tiltak:

- Lovendring: § 22 i naturmangfoldloven endres slik at den bedre ivaretar utfordringer knyttet til ferdsel i sårbare naturområder

8 Samlet oversikt over prioriterte tiltak

Formidling (kap 1)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-F-G1	1.1	Samarbeid om formidling og informasjon med tydelig budskap, gjennom prioriterte kanaler/arena til prioriterte målgrupper				2026-2030	1-7
HV-F-G2	1.1	Videreføre påbegynt formidlings- og informasjonsprosjekt med støtte fra Villreinfjellet som verdiskaper, Miljødirektoratet				2026-2030	1-7
HV-F-G3	1.1	Samarbeid med DNT og Innovasjon Norge om informasjon på UT.no og Visit Norway				2026-2030	1-7
HV-F-G4	1.1	Samle informasjon lett tilgjengelig på egen nettside for turister og besøkende om Hardangervidda (villreinområde)				2026-2030	6-7
HV-F-G5	1.1	Bruke besøkssentrene aktivt til formidling og til å bygge opp et nettverk mellom turisthytter om formidling og utvikle formidlingsprosjekt som bidrar til å formidle det unike i et samspill for å formidle en helhet				2026-2030	7
HV-F-PI1	1.2	Velge ut prioriterte innfallsporter som tilrettelegges etter en utarbeidet mal	Statsallmenning Privat	Alle		2026	1-7
HV-F-PI2	1.2	Lage mal for tilrettelegging av prioriterte innfallsporter				2026	1-7
HV-F-K1	1.3	Igangsette mulighetsstudie med «konseptturer» på langs/ tvers og rundturer for ulike målgrupper med ulike attraksjoner innenfor rammene av denne temaplanen med utgangspunkt i prioriterte innfallsporter	Statsallmenning Privat	Alle		2026	6, 7

Aktiviteter: Sykling (kap 2.2)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-A-S1	2.2	Speilvendingsprinsippet for sykling i nasjonalparken bør videreføres og vurderes utvidet til å gjelde landskapsvernområdene	Statsallmenning Privat	Alle	Nasjonalpark Landskapsvern-område Naturreservat	2026-2030	1-4
HV-A-S2	2.2	Anbefalte sykkelruter: Kan tilrettelegge for sykling der det naturlig ligger til rette for det, med skilting av sykkelrute, hvis det ikke er i konflikt med villreinens arealbruk, men sykling i nasjonalt villreinområde utover dette bør begrense. Anbefalte sykkelruter: Rallarvegen, rundtur: Imingfjell-Solheimstulen-Jønndalen-Uvdal-Imingfjell, rundtur: Rjukan/ Krossobanen (for tiden stengt)-Kalhovd-Attrå-Rjukan, eller tur/ retur Kalhovd-Gvepseborg, Tinnhølvvegen, Skurdalen-Tuva, Seterdalen (inn til nasjonalparkgrensa innenfor Åan), Hestehovda og Dagalitangen	Statsallmenning Privat	Alle	Både innenfor og utenfor verneområder	2026-2030	1-4
HV-A-S3	2.2	Overvåke sykkelaktiviteten via årlig gjennomgang av Strava «All cycle Sport»	Statsallmenning Privat		Både innenfor og utenfor verneområder	Årlig løpende	1-4

Aktivitet: Skiløyper (kap 2.3)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-A-SL1	2.3	Preparerte skiløyper nær fritidsoligområder som ikke går inn i nasjonalt villreinområde, kan prepareres hele sesongen, dog ikke (uten dispensasjon) etter 1. mai når all motorferdsel i utmark på snødekt mark skal avsluttes (grønne linjer/ områder i kartet)	Statsallmenning Privat	Alle		2026-2030	6
HV-A-SL2	2.3	Preparerte skiløyper og stikka løyper i utvalgte soner i ytterkanten av nasjonalt villreinområde kan av hensyn til vinterferieturismen, prepareres og/ eller stikkes (blå linjer i kartet)	Statsallmenning Privat	Tinn Nore og Uvdal Hol Ulvik Eidfjord	Landskapsvern område	2026-2030	6, 7
HV-A-SL3	2.3	Stikka løyper i kjerneområdene kan bare stikkes i tilknytning til påsketurismen (gule linjer i kartet)	Statsallmenning Privat	Alle (uten Ulvik)	Nasjonalpark Landskapsvern område Naturreservat	2026-2030	6, 7
HV-A-SL4	2.3	Igangsetting av ferdselsundersøkelser på stikkaløyper sammen med motorisert ferdsel i utmark vinterstid for å vurdere i hvilken grad villreinens arealbruk påvirkes av ferdsel vinterstid.	Statsallmenning Privat		Innenfor og utenfor verneområder	2026-2027	1-4
HV-A-SL5	2.3	Ny løype fra Fagerheim til løypa mellom Lægreidstølen og Tuva godkjennes for preparering i den perioden som løypenettet ellers inn til Tuva godkjennes for (se eget kart med inntegnet løype).	Statsallmenning Privat	Hol	Innenfor og utenfor landskapsvern område	2026	6-7

Aktivitet: Kiting (kap 2.5)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-A-K1	2.5	Speilvendingsprinsippet for kiting i nasjonalparken og landskapsvernområdene innføres på linje med sykling.	Statsallmenning Privat	Alle	Nasjonalpark Landskapsvern område	2026-2030	1-4
HV-A-K2	2.5	Videre samarbeid med kitemiljøet om kitesoner er å foretrekke, men kitesoner kan ikke utvides mer enn vedlagte forslag før det eventuelt kommer mer erfaring med sonedeling av Hardangervidda gjennom vinteren. Det bør vurderes om det er enkelte påskeløyper som kan åpnes for kiting i stikkesesongen med maks avstand på 100 m fra stikkene.	Statsallmenning Privat	Alle	Nasjonalpark Landskapsvern område	2025-2026	1-7
HV-A-K3	2.5	Kommunene bør regulere kiting ved å vedta lokal forskrift etter § 15 i friluftsløven, dersom anbefalinger om kitesoner ikke er tilstrekkelig.	Statsallmenning Privat	Alle		2026	1-4
HV-A-K4	2.5	Kiting tillatt hele sesongen på Møsvatn (og Totak hvis det er forsvarlig)	Privat	Tinn Vinje		2026	6-7

Opphold: Teltforbudssoner i trekkpassasjer (padling Kvenna og jakt, kap 3)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-O-P1	3.1	Vedta teltforbudssoner i trekkpassasjer: Kommunene Vinje og Ullensvang - Bestemmelser om ferdsel etter § 11-11 nr 6 i PBL og/ eller lokal forskrift etter § 15 i friluftsløven, Vernemyndigheter - Endring i forvaltningsplan og/ eller verneforskrift	Statsallmenning Privat	Ullensvang Vinje	Nasjonalpark	2026-2030	4
HV-O-P2	3.1	Informasjon og kart om teltforbudssoner: På nettsider, informasjonskart (til utskrift og utdeling), på innfallsport ved parkering i Valldalen, ved Holmavatn, på Litlos og mulig enkle markeringer i terrenget (ikke informasjonsskilt, men f.eks. liten rød markering litt før teltforbudssonen starter og grønn når teltforbudssonen er slutt)	Statsallmenning Privat	Ullensvang Vinje	Nasjonalpark	2026-2030	4
HV-O-J1	3.2	Revidere forskrift om teltforbudssoner før og under villreinjakt (§ 9 i friluftsløven)		Alle		2026-2030	4

Ferdselsforbud i kalvingsområder (kap 4)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-FF-V1	4	Det etableres ferdselsforbud for bestemte ferdselsformer, på bestemte vegstrekninger og i bestemte områder av hensyn til kalving og oppvekst for villrein	I hovedsak privat	Vinje (Ullensvang og Eidfjord)	Deler nasjonalpark	2026-2030	1, 3

Restaurering barmark (kap 5)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-RB-T1	5.1.1	Stenge Torehytten	Statsallmenning, festetomt	Ullensvang	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-T2	5.1.1	Legge ned fotrutene inn til Torehytten og rundt Hårteigen	Statsallmenning Privat	Ullensvang	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-T3	5.1.1	Legge ned fotrute mellom Hadlaskard og Litlos	Statsallmenning Privat	Eidfjord Ullensvang	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-He1	5.1.2	Stenge Hellevassbu på sommeren	Statsallmenning (Ikke festet, hvem eier hytta?)	Ullensvang	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-He2	5.1.2	Legge ned fotrutene ut fra Hellevassbu	Statsallmenning Privat	Ullensvang Vinje	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-Lå1	5.1.3	Stenge Lågaros	Statsallmenning, festetomt	Nore og Uvdal	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-Lå2	5.1.3	Legge ned fotrutene ut fra Lågaros	Statsallmenning	Nore og Uvdal Eidfjord Vinje	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-Lå3	5.1.3	Legge ned fotrutene nordover fra Gjuvsjåen/ Hellegjuvet	Statsallmenning Privat	Vinje	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-Ha1	5.1.4	Planlegge tiltakene HV-RB-Ha2-5		Eidfjord Ullensvang	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-Ha2	5.1.4	Stenge Hadlaskard	Privat, leid hytte	Eidfjord	Nasjonalpark	2031-2035	1, 4

Høringsutkast: Felles sti- og løypeplan, Hardangervidda – Del 1: Forslag til tiltak

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-RB-Ha3	5.1.4	Legge ned fotruter inn til Hadlaskard	Statsallmenning Privat	Eidfjord Ullensvang	Nasjonalpark	2031-2035	1, 4
HV-RB-Ha4	5.1.4	Legge ned fotruter fra Nybu og vestover til Hadlaskard og Hedlo	Statsallmenning Privat	Eidfjord Ullensvang	Nasjonalpark	2031-2035	1, 4
HV-RB-Ha5	5.1.4	Ny hytte og ny fotrute ut mot randsonen i vest	Statsallmenning Privat	Ullensvang	Nasjonalpark	2031-2035	1, 4
HV-RB-Li1	5.1.5	Planlegge tiltakene HV-RB-Li2-4	Statsallmenning Privat	Ullensvang	Nasjonalpark	2026-2030	1, 4
HV-RB-Li2	5.1.5	Legge ned Litlos (men la det stå igjen noe som selvbetjent hytte vinterstid)	Statsallmenning, festetomt	Ullensvang	Nasjonalpark	2031-2035	1, 4
HV-RB-Li3	5.1.5	Legge ned fotruter inn til Litlos	I hovedsak på statsallmenning	Eidfjord Ullensvang Vinje	Nasjonalpark	2031-2035	1, 4
HV-RB-Li4	5.1.5	Ny hytte og ny fotrute mellom Trolltunga og Middalsbu	Privat	Ullensvang		2031-2035	1, 4

Forventninger: Fylkeskommunene (kap 7.1)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-F-F1	7.1	Fylkeskommunene koordinere oppfølgingen av denne temaplanen gjennom samarbeidet i Hardangerviddarådet og administrativ gruppe				Fortløpende	1-4
HV-F-F2	7.1	Fylkeskommunene har god kontakt med andre regionale og nasjonale aktører som blir berørt av tiltakene i denne temaplanen, og bistår kommunene i kontakten med lokale berørte aktører, hvis det er ønske om det				Fortløpende	1-4

Forventninger: Kommunene (kap 7.2)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-F-K1	7.2.1	Vurdere utfordringer og muligheter knyttet til ferdsel i villreinområder i planstrategi, kommuneplanens samfunnsdel (KPS) og kommuneplanens arealdel (KPA)				2025-	1-4
HV-F-K2	7.2.1	Bruke hensynssone (PBL § 11-8 c, H560 eller H580) og fastsette retningslinjer og/ eller bestemmelser				2025-	1-4
HV-F-K3	7.2.2	Kommunene bruker bestemmelser om ferdsel (PBL § 11-11 nr 6) der det er hensiktsmessig				2025-	1-4
HV-F-K4	7.2.3	Ta i bruk § 15 i friluftsløven for å regulere friluftsfærd gjennom lokal forskrift hvis ikke det lar seg gjøre å komme fram til frivillige løsninger med samfunnsaktører				2026-	1-4
HV-F-K5	7.2.3	Sette vilkår ved løyvetildeling til motorferdsel i utmark som styrer motorferdselen i tid og rom av hensyn til villrein				2026-2030	1-4

Forventninger: Vernemyndigheter (kap 7.3)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-F-V1	7.3	Verneforskrifter, forvaltningsplan og besøksstrategi rulleres slik at de er i tråd med vedtatt felles sti- og løypeplan				2025-2026	1-4

Forventninger: Grunneiere, rettighetshavere og andre samfunnsaktører (kap 7.4)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-F-S1	7.4	Samarbeid om å nå målene				Fortløpende	1-4

Forventninger: Ny § 22 i NML (kap 7.5)

Tiltaksnr	Kap	Tiltak	Eieforhold	Kommune	Områdetype	Periode	Mål
HV-F-L1	7.5	Lovendring: § 22 i naturmangfoldloven endres slik at den bedre ivaretar utfordringer knyttet til ferdsel i sårbare naturområder				2025-2026	1-4

